

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

DE || LIBERTATE || CHRISTIANA ||

Lensaeus, Johannes

Antverpiae, 1590

Capvt Qvintvm. Quomodo peccatum, quod neque substantia est, neque res aliqua aut natura, sic hominum naturam immutare & deijcere potuerit vt ei dominaretur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-46059](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-46059)

cessitas. Agnosce te in illa, & exclama ad Dominum; vt de necessitatibus tuis etiam hic liberet te. vt hinc quoque liberatus cum fueris, confiteantur illi miserationes eius. Hanc ille necessitatem agnouit, & domini ex ea liberantis miserationes non ignorauit qui dixit: Dormitauit anima mea præ tædio, cõfirma me in verbis tuis. Triplicem igitur hominis peccatoris necessitatem ostendimus. Primam erroris & inopiæ veritatis, Secundam difficultatis bene operandi. Tertiam tædij atque fastidij verbi salutaris. vnde profectò cognoscitur magnitudo seruitutis eius de qua differimus.

CAPVT QVINTVM.

Quomodo peccatum, quod neque substantia est, neque res aliqua aut natura, sic hominum naturam immutare & deijcere potuerit, vt ei dominaretur.

TA M E T S I enim peccatum non substantia est aliqua: imò nec tam res quàm rei priuatio, naturæq; defectus, ab incommutabili bono recedentis: ideo tamen seruitutem magnam inducit, quia tyranni potentis in modum trahit ac præualet, neque excuti nisi auxiliante Deo potest. Veraque seruitus hæc dicitur, non quia tropus absit dictionis, sed quomodo virtutes dicimus veras esse diuitias, & peccatum veram mortem: & quomodo Christus ait, Ego sum vitis vera. Quæ enim sub homine seruitus agitur, tanquã vmbra quædam est, si cum peccati seruitute comparetur. Ideo sanè & Ægyptiaca illa seruitus Israëlitarum, & postea duodecim tribuum sub gentium Monarchis dura captiuitas, hanc nobis adumbrarunt peccati seruitutem. Quonam autem modo sic præualere, & naturam optimè institutam vitare atque in deterius mutare peccatum potuerit, quod nihil esse videatur, olim quoque disputationem habuit propter Pelagium, quem ex
D. Au-

D. Augustino constat istiusmodi argumento, de peccati, vt sic loquat, nihilitate petito, Catholicorum oculis tenebras offundere studuisse. sic enim de eo scribit Augustinus libro De natura & gratia, capite decimonono: Iam nunc videte quod ad rem maxime pertinet, quo modo humanam naturam tanquam omninò sine vllò vitio sit, conetur ostendere, & contra apertissimas scripturas Dei digladietur sapientia verbi, qua euacuetur crux Christi. Sed planè illa non euacuabitur, ista potius sapientia subuertetur. Nam cum hoc ostenderimus, aderit fortasse misericordia Dei, vt & ipsum hæc dixisse pœniteat. Primo, inquit, de eo disputandum est, quod per peccatum debilitata dicitur & immutata natura. Vnde ante omnia quærendum puto, inquit, quid sit peccatum, substantia aliqua, an omninò substantia carens nomen, quo non res, non existentia, non corpus aliquod, sed perperam facti actus exprimitur. Deinde adiungit, Credo ita est, & si ita est, inquit, quo modo potuit humanam debilitare vel mutare naturam, quod substantia caret? Videte quæso, quomodo nesciens nitatur euertere medicinalium eloquiorum voces saluberrimas, Ego dixi, Domine miserere mei, sana animam meam, quia peccaui tibi. Quid sanatur, si nihil est vulneratum, nihil fauciatum, nihil debilitatum atque vitiatum? Porro si est quod sanetur, vnde vitiatum est? Audis confitentem, quid desideras disputantem? Sana, inquit, animam meam. Ab illo quare vnde vitiatum sit, quod sanari rogat, & audi quod sequitur, Quoniam peccaui tibi. Hunc iste interroget, ab isto quærat quod quærendum putat, & dicat, O tu qui clamas, Sana animam meam, quoniam peccaui tibi: quid est peccatum? Substantia aliqua, an omninò substantia carens nomen, quo non res, non existentia, non corpus aliquod, sed tantum perperam facti actus

De natura & gratia, c. 19.

1. Cor. 2.

Psalm. 42.

actus exprimitur? Respondet, Ita est vt dicitis, non est peccatum aliqua substantia, sed tantum hoc nomine perperam facti actus exprimitur. Et contra iste: Quid ergo clamas, Sana animam meam, quoniam peccaui tibi? Quo modo potuit vitare animam tuam, quod substantia caret? Nonne ille mœrore confectus vulneris sui, ne disputatione ab oratione auerteretur, breuiter responderet & diceret: Recede à me obsecro, cum illo potius disputa, si potes, qui dixit: Nō est opus sanis medicus, sed agrorātibus: Non veni vocare iustos, sed peccatores? vbi iustos vtiq̄ue sanos, peccatores autem appellauit agrotos. Cernit isne quò tendat & quò manus porrigat hęc disputatio, vt omninò frustra dictum putetur, Vocabis nomen eius Iesum, ipse enim saluum faciet populum suum à peccatis eorum? Quo modo enim saluum faciet, vbi nulla est agritudo? Peccata quippe, à quibus dicit Euangelium saluum faciendum populum Christi, substantiæ non sunt, & secundum istum vitare non possunt. O frater, bonum est, vt memineris te esse Christianum, credere ista fortasse sufficeret: sed tamē quia disputare vis, nec obest, imò etiam prodest, si firmissima præcedat fides, nec existimemus peccato naturam humanam non posse vitari, sed diuinis credentes Scripturis peccato eam esse vitiatam; quo modo id fieri potuerit inquiramus, quoniam peccatum iam didicimus non esse substantiam. Nonne attenditur, vt alia omittam, etiam non māducare, non esse substantiam? A substantia quippe receditur, quoniam cibus substantia est. Sed abstinere à cibo non est substantia; & tamen substantia corporis si omninò abstinetur à cibo, ita lāguescit, ita valetudinis inæqualitate corrumpitur, ita exhauritur viribus, ita lassitudine debilitatur & frangitur, vt si aliquo modo perduret in vita, vix possit ad eum cibum reuocari, vnde abstinendo vitata est. Sic non est substantia peccatum, sed

substan;

Matth. 9.

Matth. 1.

substantia est Deus, summaque substantia, & solus verus rationalis creaturæ cibus; à quo per inobedientiam recedendo, & per infirmitatem non valendo capere quod debuit & gaudere, audis quemadmodum dicat: Percussus sum sicut fœnum, & aruit cor meum: quoniam oblitus sum comedere panem meum. Sic Augustinus clarissima similitudine proposita demonstra-
Psalm. 102.

CAPVT VI.

Hac peccati considerata seruitute, sic veteres subinde locutos esse, vt peccato perijisse dixerint liberum arbitrium.

PROPTER hanc igitur peccati quam incurrimus seruitutem lugendamque necessitatem, existunt illa apud veteres de amissa libertate arbitrij, quibus abutitur hæreticorum imperita vafricies ad tollendam è natura hominum liberi arbitrij facultatem. Cùm libero (inquit Augustinus) peccaretur arbitrio, victore peccato amissum est & liberum arbitrium. Et alibi: Ipsa, inquit, libertas credentibus à liberatore promittitur: Si vos filius liberauerit, verè liberi eritis. Victa enim vitio in quod cecidit volùtate, caruit libertate natura. Et eodem loco: Ipsa enim sanitas, est vera libertas; quæ non perisset si bona permanisset voluntas: quia verò voluntas peccauit, secuta est peccantem, peccatum habendi dura necessitas. Et Concilium Arausicanum
Enchiridj cap. 30.
Ratiocin. 9.
Ioan. 8.
Cap. 13.
 secundum: Arbitrium voluntatis in primo homine infirmatum, nisi per gratiam baptismi non potest reparari: quod amissum nisi à quo potuit dari, non potest reddi. Et rursus in eodem sic reperitur constitutum: Si quis per offensam præuaricationis Adæ, non totum, id est, secundum corpus & animam, in deterius hominem